Papagall, un joc occità

Autor:
Data de publicació: 23-10-2015

Arquers durant el joc de les papes a Avinyó al XVII XVII segle .El joc de les papeixes a Anjou durant el Renaixement.Arcabusers durant el joc de papes a Rennes el 1532 .El joc de papegai a Brussel·les el 1652 per David Teniers el Jove .El retorn del guanyador del joc de les papeixes per Pierre-Jean Mariette (XVIIIXVIII) segle).

El joc del papagall, papegai o papegault, segons la regió, és una una antiga paraula occitana que designa un ocell relacionat amb el lloro.

El terme es va utilitzar més tard per referir-se a una diana feta d'un ocell de fusta o cartró col·locat a la part superior d'un pal o màstil, per a arquers o ballesters i, més tard, arcabusers .

Taula de continguts

Etimologia
Papagall és una antiga paraula occitana (amb variants papegeai, papegail, papegault) que prové del grec bizantí ??????? , ell mateix de l'àrab ?????, baba??? (" lloro ". Es pot trobar en turc. papa?an en occità papagai ; en català papagall ; en castellà papagaio ; en portuguès papagaio ; en italià papagallo ; a Còrsega papagallu ; en romanès papagal ; en alemany Papagei ; en neerlandès : papegaai ; en flamenc : papegen / Paepegaey ; en danès : paperegøje ; en anglès popinjay ; en escocès : papingo ; en rus : ???????, popougaï .

Heràldica
El terme papegai fa referència al lloro en la terminologia heràldica dels escuts d'armes i blasons.

Literatura
El cavaller del Papegau és un conte medieval anònim que data de finals XIVXIV . segle o principis XV XV segle . El cavaller amb el Papegau és una novel·la romàntica artúrica tardana escrita en prosa i en francès antic. Relata les aventures del rei Artús, representat com un cavaller errant amb un fidel company alat, el popegau, un tipus de lloro

Le Papegault és un conte de Lucien Gillet publicat a Monde et Voyages (núm. 176 de août 1938

, pàg. 188-190)

Fragment d'un poema de Pierre de Ronsard :

Quand le printemps poussoit l'herbe nouvelle
Qui de couleurs se faisoit aussi belle
Qu'est la couleur d'un gaillard papegay
Bleu, per, gris, jaune, incarnat et vert-gay.

Fragments de Gargantua de Rabelais :

En Gargantua també jugava amb la pilota grossa, feia sexe, corria, saltava, disparava a papegay i encara trobava temps per provar sort amb la pilota o el palmell .

Tir a l'ocell (papagall)

A l'Edat Mitjana, es practicava cada any, generalment a la primavera, un joc anomenat, del «Tir a l'ocell ». Una diana, que representava un ocell, es penjava a la part superior d'un màstil, un pal llarg, la copa d'un arbre o el cim d'una torre, o fins i tot als fossats dels castells i a les fossades de les muralles. El joc del papegai o papegault consistia, per a aquells que ho podien fer, a disparar a una diana amb un arc o una ballesta. Aquest joc va ser organitzat pels gremis d'arquers, ballesters i més tard arcabussers, que van establir l'ordre de tir. : primer l'emperador (si n'hi havia un l'any passat), el rei de la partida anterior, el capità, els oficials, després els cavallers per ordre d'antiguitat, finalment els arquers, ballesters i després els arcabussers per ordre d'antiguitat.

El guanyador del torneig, considerat un heroi, rebia el títol de " Rei o Emperador",.[1][2] Tenia dret a representar la confraria durant l'any següent i rebre tots els honors. Ell estava rebent el " "Joia del rei", sovint una copa gravada amb el seu nom. També es va beneficiar d'exempcions, sobretot pel que fa als impostos, sobretot sobre el vi. el dret de papagall.

Els orígens d'aquest joc medieval es troben entre les guàrdies protectores que els habitants de les ciutats i pobles tenien des del XIIIXIII . segle . Es van formar milícies burgeses per protegir els habitants de les incursions de soldats de senyors rivals o bandes armades, i aquest exercici de tir constituïa un entrenament.

Des del XV XV segle, es troba en ús a la majoria de províncies de França, a Anjou, a Alvèrnia,[3] a Bresse,[4] a Bretanya, al Dofinat, al Franc Comtat,[5] a Gascunya, a Lorena, a Lió,[6] a Normandia, a Picardia, a Provença i a Savoia . Les ordenances ducals emeses el 1407 i el 1471, així com les cartes patents del rei Carles IX de França del desembre de 1573 relatives als drets al joc de l'arcabús i la ballesta, havien atorgat a qui abatés el papegault (un tipus de diana) l'exempció d'impostos, gravàmens, donacions, préstecs, etc. El joc del papegault també es practicava en altres països europeus, en particular a Alemanya, Anglaterra, els Països Baixos, Itàlia i Suïssa .

Durant el Renaixement, aquestes milícies, organitzades militarment en batallons i companyies, estaven dirigides per oficials. El poder reial hi va trobar tiradors hàbils, entrenats per als seus exèrcits i la defensa del territori, particularment prop de les fronteres.

El papegault de Pontivy es descriu de la següent manera :

«
El *papegault* —o *papegai*— consisteix en un «ocell de fusta, pintat de verd com un lloro o de blanc com un colom». Aquest emblema serveix de blanc per als tiradors; les recompenses que s'ofereixen als més destres ajuden a «instruir el jovent en exercicis militars». Tanmateix, no n'hi ha prou amb fer caure una ala, una pota o una cuixa per guanyar. El premi només s'atorga a qui aconsegueix abatre l'ocell sencer, peça per peça. A més de la recompensa i de diversos privilegis promesos, el vencedor obté el títol de «Rei del Papegault».[7].
»

El joc de papegai o papegault va desaparèixer durant el XVIII XVIII segle . Hi va haver diverses raons per a això, com ara la fi dels conflictes entre senyors i les incursions de bandes armades. ; així com l'establiment de companyies de policia formades per homes d'armes anomenats, sota l'Ancien Régime, gendarmes. Finalment, la fi dels privilegis atorgats al guanyador d'aquest joc d'habilitat. Durant la Revolució Francesa, aquest joc ja no es jugava.

Durant XX segle XX segle, les associacions de tir han reviscut la pràctica d'aquest joc, notablement a Alvèrnia, Bretanya, Picardia, al Loira amb el tir amb sarbatana, a Bèlgica a la província de Lieja, etc.

Segons el lloc web d'un club que practica aquest esport, un arquer que abat l'ocell tres anys seguits a 50 o 60 metres s'anomena Emperador. El seu títol es conserva de per vida.[8]

Unes quantes torres supervivents del Papagall
Torres sobre les quals s'erigia un màstil del qual es penjava un papagall o papegault. Aquestes torres han conservat aquest nom des de llavors.

Algunes fotos de les torres de Papegault i Papagall

Torre Papegault a Saumur, Anjou.

Tour du Papegault a Montfort-sur-Meu a la Bretanya.

Tour du Papegaud a Fougères, Bretanya.

Torre Duchesne a Rennes, Bretanya.

Torre de tir de Sainte-Croix a Genval (Bèlgica).

Perxa de tir amb arc al Papagall del cafè "La Perche" (Bèlgica).

Celebracions actuals del Papagall
Bèlgica

Festival del Rei dels Ocells a Schaerbeek (Brussel·les)
Tir del rei a Genval (municipi de Rixensart)
La FRNAB-KNBBW, Federació Nacional Reial d'Arquers de Bèlgica, va ser creada el 1908 i reuneix 220 societats de tir vertical, principalment a Flandes.

França

Festival del Rei dels Ocells a Le Puy-en-Velay (Alt Loira) : de dimecres a diumenge a mitjans de setembre (més de 6.000 personnes disfressades).
Festa dels ocells al Pays de Gex, sobretot a Gex i Saint-Genis-Pouilly .
El Festival Papogay a Rieux-Volvestre, (Alta Garona), té lloc el 1 cap de setmana de maig de cada any. Existeixen des del 1585.
Festival Papagall a Mécrin (Meuse).
Festival Papegault a Charolles (Saona i Loira).

Camp de tir de Papagall a Steenvoorde (districte de Dunkerque).

Referències

Site arc-poitiers.fr, page "Abat d'Oiseau 2018 (Tir du Roy)", consulté le 23 mai 2020
Livre Google "La Franche-Comté au temps des archiducs Albert et Isabelle: 1598-1633 de Paul Delsalle, consulté le 23 mai 2020
Henry Mosnier. La société du Papegay à Brioude. Tablettes historiques du Velay, 1872.
Le jeu du papegai en Pays de Bresse et la compagnie des Francs-Arbalétriers
Le jeu du papegai en Franche-Comté sous la Renaissance
Récompenses aux vainqueurs du papegay en région lyonnaise au Plantilla:XVIIIe siècle
Floquet, Charles. France-Empire. Au cœur de l'Arcoat. La Bretagne intérieure, 1982. ISBN 978-2-7048-0034-6..
Site bourges1ere.fr, page "Abat_oiseau", consulté le 23 mai 2020.

Bibliografia

Henry Mosnier. La société du Papegay à Brioude. Tablettes historiques du Velay, 1872.